

دبیر : جوانمرد	 <p>جمهوری اسلامی ایران وزارت آموزش و پرورش ایران اداره کل آموزش و پرورش استان خراسان شمالی مدیریت آموزش و پرورش شهرستان بجنورد دبیرستان شبانه روزی 22 بهمن</p>	امتحانات دی ماه 1399
تعداد صفحه: 3 صفحه		سوالات درس: علوم و فنون ادبی (1)
تاریخ : 1399 / 10 / 21		نام و نام خانوادگی :
ساعت شروع: 10:30 صبح		پایه: دهم
مدت امتحان: 75 دقیقه		رشته: ادبیات و علوم انسانی
جمع نمره: 20		

بارم	سؤالات	ردیف
	مبانی تحلیل متن، تاریخ ادبیات و سبک شناسی (4 نمره)	
0/75	مفهوم متن را با ذکر مثالی توضیح دهید .	1
0/75	چرا به زبان فارسی پهلوی «فارسی میانه» می گویند؟	2
1	با توجه به مضامین شعری قرن چهارم و اوایل قرن پنجم جاهای خالی را کامل کنید . الف) آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن معمول گردید. ب) رایج ترین انواع شعر فارسی در این دوره ، «حماسی»، «مدحی» و «.....» بود. پ) شعر پارسی در این دوره به دست بنیاد نهاده شد؛ به همین سبب اورا «.....» نام نهاده اند.	3
0/5	موارد ذکر شده در زیر مربوط به کدام قلمرو (زبانی، ادبی و فکری) متن می شود . الف) باز خوانی متن از دید تناسب های معنایی (.....) ب) کاربرد های دستور تاریخی (.....)	4
0/5	پیش از خوانش دقیق یک متن توجه به چه نکته ای ضروری است؟	5
0/5	درستی یا نادرستی عبارات های زیر را مشخص کنید . الف) فارسی باستان در دوره اشکانیان رایج بود . درست نادرست ب) یعقوب لیث صفاری زبان رسمی خود را زبان فارسی دری اعلام کرد. درست نادرست	6
	موسیقی شعر (6 نمره)	
1	نمونه های زیر را بخوانید؛ آن ها را از دید آهنگ و موسیقی (وزن) بررسی کنید . الف) ای مهر تو در دلها، وی مهر تو بر لبها وی شور تو در سرها، وی سر تو در جان ها تا خار غم عشقت ، آویخته در دامن کوته نظری باشد رفتن به گلستان ب) محمل بدار ای ساربان ، تندی مکن با کاروان کز عشق آن سرو روان گویی روانم می رود	7
0/5	نمونه زیر را بخوانید و از دید حس و حال فضای شعری و عاطفی بررسی کنید . بر سر زدند از الم زاده بتول تنها همین نه مریم و هاجر ، که ساره هم کردند قتل عام به نوعی که شد قتیل از کودکان آل نبی ، شیر خواره هم	8

ادامه ی سوالات		
3	<p>با توجه به ابیات زیر پاسخ دهید.</p> <p>«غمش در نهان خانه دل نشیند مرنجان دلم را که این مرغ وحشی خلد گر به پا خاری، آسان برآرم</p> <p>به نازی که لیلی به محمل نشیند زبامی که برخاست مشکل نشیند چه سازم به خاری که در دل نشیند «</p> <p>الف) بر اساس الگوی هجایی «صامت +مصوت + صامت « دو واژه بنویسید. ب) هجاهای واژه «آسان» را بنویسید و سپس «صامت و مصوت های» آن را مشخص کنید. پ) با توجه به کمانک، نشانه هجایی واژه «مرنجان» (- - u/ - - -) است . ث) بیت اول ابیات بالا «غمش در نهان خانه» را به هجاهای تشکیل دهنده آن تجزیه کنید؛ سپس هر هجا را با علامت خاص آن بنویسید.</p>	9
1	<p>شیوه شاعر برای انتقال عاطفه چیست؟</p>	10
0/5	<p>آیا شعر نو هم وزن دارد؟ توضیح دهید.</p>	11
	<p>زیبایی شناسی (6نمره)</p>	
1/5	<p>به کار گیری کدام آرایه ها (واج آرایی، واژه آرایی، سجع) سبب موسیقی کلام شده است؛ آن ها را مشخص کنید .</p> <p>الف) ای دریغا، ای دریغا، ای دریغ / کانچنان ماهی نهان شد زیر میغ (.....) ب) خبری که دانی دلی بیازارد، تو خاموش تا دیگری بیارد. . (.....) پ) شب است و شاهد و شمع و شراب و شیرینی / غنیمت است چنین شب که دوستان بینی (.....)</p>	12
1	<p>در ابیات زیر نمونه های واج آرایی و واژه آرایی را مشخص کنید.</p> <p>الف) چند کنم تو را طلب خانه به خانه، در به در / چند گریزی از برم گوشه به گوشه، کو به کو ب) برآور هر چه اندر سینه داری / سرودی، ناله ای، آهی، فغانی</p>	13
2/25	<p>در متن های زیر سجع را بیابید و نوع آن را مشخص کنید.</p> <p>الف) توانگری به قناعت به از توانگری به بضاعت . ب) هر که داد از خویشان بدهد، از داور مستغنی باشد. ت) دارای گوهری است شریف و صاحب طبعی است کریم .</p>	14
0/75	<p>جاهای خالی را با واژگان مناسب کامل کنید .</p> <p>الف) در بیت «سواران لشکر، برانگیختند/ همه دشت پیشش درم ریختند» تکرار واج بر موسیقی بیت و زیبایی آن افزوده است. این تکرار را گفته اند که در حوزه علم بدیع جای دارد. ب) نثر و شعری که در آن سجع به کار رود نامیده می شود .</p>	15
0/5	<p>با توجه به انواع سجع جای خالی را کامل کنید.</p> <p>چراغ و ← سجع مطرف نیکان و ← سجع متوازی</p>	16

	نقد و تحلیل نظم و نثر (4 نمره)	
2	<p>متن زیر را بخوانید و به سوالات پاسخ دهید.</p> <p>از هر چیزی که تو را بُود، نیازمند را بهره کن و از مال مردمان طمع مدار که تا بهترین همه مردمان باشی و مال خویش را از آن خویش دان و مال دیگران از آن دیگران، تا به امانت معروف شوی و مردم به تو اعتماد کنند و همیشه از این نظر توانگر باشی.</p> <p>«قابوس نامه»</p> <p>الف) چهار ویژگی زبانی متن را بنویسید. ب) ویژگی فکری (پیام متن) را بنویسید. پ) خوانش و لحن متن چگونه است؟ در یک سطر توضیح دهید.</p>	17
2	<p>با توجه به ابیات پاسخ دهید.</p> <p>«نهنگی بچه خود را چه خوش گفت : به دین ما حرام آمد کرانه همه دریاست ما را آشیانه»</p> <p>الف) دو ویژگی ادبی سروده را بنویسید. ب) دو ویژگی زبانی سروده را بنویسید. پ) ویژگی فکری (پیام) سروده چیست . ت) در خوانش شعر، به چه نکاتی باید توجه کرد؟</p>	18

موفق و موید باشید...

